

Klachtnummer 2024/093

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager] (verder: klager), vader van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek en protestants christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 16 mei 2024 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [directeur], directeur van de school (verder: de directeur). De Commissie heeft op 24 juni 2024 van mr. M.R.A. Dekker, advocaat bij BLC Advocaten te Den Haag (verder: de gemachtigde) namens verweerders een verweer ontvangen.

Klager en verweerder zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 8 juli 2024. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klager;
- [voorzitter bestuur] - voorzitter College van Bestuur bij het bestuur (verder: bestuurder);
- de directeur;
- de gemachtigde.

Feiten en omstandigheden

Donderdag 25 april 2024 is [leerling] weggelopen van school. Zijn ouders (i.c. moeder) zijn gebeld om [leerling] op te halen en terug te brengen. Door dit incident mocht hij vrijdag 26 april 2024 niet mee naar de Koningsspelen. Om terugkeer naar school mogelijk te maken is [leerling] uitgenodigd voor een gesprek met de directie op vrijdag 26 april 2024 om 12.00 uur. Klagers hebben aangegeven dat [leerling] niet voor dit gesprek op school kon komen, omdat hij met klager mee naar het werk zou gaan. Er is toen een voorstel gedaan dit telefonisch te doen. [leerling] heeft niet gebeld en bleek ook niet op het werk van één van de ouders te zijn, maar was met een vriend rondjes aan het fietsen om de school. Toen hij door school verzocht werd binnen te komen heeft hij dit geweigerd, het vriendje kwam wel. [leerling] heeft vervolgens vaak gebeld, waarbij zijn vriendje de telefoon, op verzoek van de directeur op de luidspreker zette. [leerling] was hierbij brutaal tegen de directeur.

De directeur heeft telefonisch contact met klager gehad, waarin klager aangaf [leerling] te zeggen het gesprek aan te gaan. De directeur heeft aan [leerling] doorgegeven dat het nog steeds de wens was het gesprek die dag af te ronden. Als dit niet zou lukken, zou er een gesprek met zijn ouders komen voordat hij weer op school mocht komen.

Uiteindelijk heeft er op 13 mei 2024 een gesprek plaatsgevonden. Hier waren klagers, de directeur en de bestuurder bij aanwezig. Dit gesprek heeft niet tot een oplossing geleid. De relatie tussen [leerling], zijn ouders en de school is na dit gesprek verslechterd, waardoor de school het besluit heeft genomen dat het door deze samenloop van problemen onverantwoord werd om [leerling] nog op de school te

ontvangen. Er is besloten om [leerling] vanaf 16 mei 2024 te voorzien van online thuisonderwijs, omdat de school, door het niet willen maken van afspraken, de veiligheid van [leerling] niet kon garanderen en daarvoor geen verantwoordelijkheid wilde dragen.

II. Standpunt van klager

De klachtpunten die klager heeft geformuleerd zijn:

Het besluit tot verwijdering is onterecht genomen. Het besluit is genomen op basis van één gesprek, waarbij geen hoor- en wederhoor is geweest. Klager heeft bij dit gesprek verzocht tot aanwezigheid van een vertrouwenspersoon, hetgeen de school niet heeft gefaciliteerd. Tevens was de voorzitter van het College van bestuur aanwezig, terwijl klager het gesprek slechts met de directeur wilde voeren. De aanwezigheid van deze persoon heeft ertoe geleid dat het gesprek niet op inhoud gevoerd kon worden.

De directeur heeft vervolgens geweigerd verder in gesprek te gaan en heeft geen antwoord gegeven op de vragen die klager heeft gesteld.

Tevens stelt klager dat hij niet is geïnformeerd over de gedragsverandering van [leerling].

Volgens klager heeft de school haar beslissing gebaseerd op de bewering dat [leerling] niet aan te sturen zou zijn en een gevaar zou vormen in de klas. Deze bewering wordt door klager betwist. Indien deze bewering juist zou zijn, had de school klagers hierover moeten informeren. Volgens klagers is [leerling]'s gedrag nooit een gespreksonderwerp geweest tijdens de reguliere oudergesprekken of andere communicatiemomenten met de school. Hij is daarom van mening dat deze bewering ongefundeerd is en mogelijk wordt aangevoerd om het genomen besluit te rechtvaardigen.

Indien er sprake zou zijn van een gedragsverandering bij [leerling], had klager hierover geïnformeerd dienen te worden, zodat hij samen met de school naar een passende oplossing hadden kunnen zoeken.

III. Standpunt van verweerders

Klager is de vader van [leerling] (geboren 12 december 2011, verder te noemen: [leerling]). [leerling] zit op dit moment in groep 8. van [school]. De aanmelding en overdracht naar het voortgezet onderwijs zijn afgerond, zodat [leerling] volgend schooljaar zijn schoolcarrière op het voortgezet onderwijs kan voortzetten.

In dit laatste schooljaar is het gedrag van [leerling] helaas verslechterd. Er zijn kleine incidenten geweest en zijn werkhouding is erg achteruit gegaan. Nadat alle voorbereidingen getroffen waren om naar het VO te gaan leek het of [leerling] geen motivatie meer had om zijn schoolloopbaan op [school] af te maken. Zo weigerde hij bijvoorbeeld mee te doen met de eindmusical, ook al kreeg hij diverse opties aangeboden. Hij luisterde niet goed wanneer het ging om instructies of sancties.

Feitelijk is het volgende gebeurd. Op donderdag 25 april 2024 is [leerling] weggelopen van de school, vervolgens heeft hij niet meegewerkt aan herstel en is de situatie verergerd op vrijdag 26 april 2024. Kort samengevat: Hij luisterde niet naar verzoeken c.q. opdrachten, waardoor hij niet aan te sturen was. Hij heeft geen enkel respect getoond voor de directeur en docenten van de school. Hierover is, nadat dat op 26 april niet gelukt was, na de meivakantie, op maandag 13 mei 2024 getracht een gesprek te voeren met klagers. Namens de school waren de directeur en de voorzitter CvB aanwezig. Klager weigerde de rol van de voorzitter CvB, als bevoegd gezag, te accepteren en bleef op onbehoorlijke wijze door haar heen praten.

Helaas is het door deze opstelling van klagers niet mogelijk gebleken tot een constructief gesprek te komen en leek er vanuit klagers onvoldoende vertrouwen in de school te zijn. In iedere geval steunde klager de directeur en leerkrachten absoluut niet, waardoor er ook geen respect bij [leerling] voor de school zou gaan ontstaan. Dit leverde een onverantwoorde situatie op; indien [leerling] niet naar de leerkrachten zou luisteren zouden er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan, waarvoor school geen verantwoordelijkheid kon accepteren.

Het incident en de manier waarop klager de school niet steunde om de situatie op te lossen, is de reden geweest voor de beslissing om [leerling] niet meer tot het klassikaal onderwijs op school toe te laten, maar hem in plaats daarvan van online thuisonderwijs te voorzien. Dit omdat de school op deze wijze de veiligheid niet kon garanderen.

Bij het probleem in het aansturen van [leerling] speelde het dus ook een rol dat de ouders van [leerling] ook geen respect lieten zien voor de leerkracht en de directeur en geen vertrouwen hadden in de school en de school op deze wijze niet steunden wanneer de school [leerling] probeerde aan te sturen.

IV. Overwegingen van de Commissie

Door [leerling] niet toe te laten tot klassikaal onderwijs op school heeft de school in feite een time-out maatregel voor langere tijd genomen.

Voor een time-out gelden volgens het protocol van de stichting de volgende regels:

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd. De time-out is geen officieel instrument, maar kan bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school. Het is een ordemaatregel in het belang van de school. De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. Het besluit tot het ontzeggen van de toegang, wordt de ouders schriftelijk meegedeeld.
- Van het incident en de time-out wordt verslag gedaan in het dossier van de leerling.
- De time-out maatregel wordt na toepassing (schriftelijk) gemeld aan het bevoegd gezag.
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Bij verlenging van de time-out spreken we over schorsing en wordt de inspectie vanaf de 2e dag geïnformeerd. De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. (zie voetnoot 2) • Daarna kan de leerling zo nodig langer worden geschorst. Deze schorsing, inclusief de time-out, bedraagt maximaal 1 week.
- Van de het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.

De Commissie constateert dat de time-out maatregel is genomen op de dag van het incident op 25 april 2024. De Commissie acht deze maatregel proportioneel en heeft vastgesteld dat hiertoe ook de juiste procedure is gevolgd. De maatregel is -zoals in het protocol staat opgenomen- schriftelijk aan ouders bevestigd.

Vanaf het moment dat [leerling] niet meer welkom was op school, staat in het protocol opgenomen dat er sprake is van een schorsing.

Vervolgens stelt de Commissie vast dat [leerling] na de meivakantie niet meer welkom was op de school en er daarmee feitelijk sprake was van een verwijdering.

De Commissie constateert dat de wettelijke regels rondom de schorsing en verwijdering niet zijn gevolgd.

Duur van de schorsing

In artikel 40a lid 1 van de WEC staat dat het bevoegd gezag een leerling met opgave van redenen voor een periode van ten hoogste één week kan schorsen. De schorsing loopt af wanneer een leerling weer naar school mag. Niet in dialoog kunnen gaan met ouders van een leerling, maakt het niet verschoonbaar om een langere schorsingsperiode aan te houden. Hoezeer te begrijpen is dat verweerder er problemen mee heeft wanneer de communicatie met de ouders stagneert, mag dit geen reden zijn een leerling langer dan een week niet toe te laten. Een leerling, zeker in zijn laatste schooljaar, is daar niet bij gebaat.

- Het incident zou reden hebben kunnen en zijn voor het opleggen van een schorsing. De school heeft echter geen schorsingsbesluit genomen, maar de toegang tot de school ontzegd en online lessen aangeboden. De Klachtencommissie oordeelt dat wanneer een leerling de toegang tot de school wordt ontzegd, dit vervolgens feitelijk neerkomt op een verwijdering. [leerling] mocht geen onderwijs op school meer volgen. Dit kan dan ook niet anders worden gezien dan een (voornemen tot) verwijdering. De school had in dit geval dan ook moeten voldoen aan de regels die gelden bij een verwijdering.
- Een schorsing mag langer duren als sprake is van een (voorgenomen) verwijdering. De school heeft aangegeven dat daarvan geen sprake is. De schorsing en een eventuele cool down periode had ook maximaal één week mogen duren.
- Het feit dat [leerling] sinds 26 april 2024 niet meer naar school mocht en verweerder [leerling] tot nader order het verdere laatste schooljaar de toegang tot de school heeft ontzegd, maakt naar oordeel van de Commissie dat het een klacht over (feitelijke) verwijdering betreft.
- Verweerder heeft een discretionaire bevoegdheid bij de beoordeling of het gedrag van een leerling al dan niet noopt tot een feitelijke verwijdering. Maar verweerder zal dan in ieder geval de waarborgen rond passend onderwijs in acht moeten nemen. Dat is niet gebeurd. Verweerder had een concreet onderwijsaanbod binnen de school en daartoe te maken afspraken aan klager, na het vastgelopen gesprek op 13 mei schriftelijk of per e-mail kunnen aankondigen en verbinden aan een uiterste consequentie van alsnog een formele verwijderingsprocedure bij niet voldoen aan de gestelde voorwaarden tot terugkeer van [leerling]. Niet is gebleken dat verweerder dit op enig moment heeft gedaan. Verweerder heeft ook onvoldoende onderbouwd waarom, buiten verder te maken afspraken met verzoekster, voor [leerling] niet meer of passender onderwijsaanbod mogelijk was, buiten het aanbod van thuisonderwijs.

[leerling] is vanaf 13 mei 2024 tot einde schooljaar 2024 niet toegelaten tot de school, vanwege de opstelling van zijn ouders. Ook in het speciaal basis onderwijs bestaat geen juridische basis om een leerling langer dan de maximale schorsingsduur van een week niet toe te laten tot de school van inschrijving. Buiten medewerking van ouders zou de school een langer toegangsverbod alleen kunnen bewerkstelligen door het opstarten van een formele verwijderingsprocedure. Verweerder had er dan zorg voor moeten dragen dat een andere

school tijdelijk bereid was om [leerling] toe te laten. Verweerder had dan ook een schriftelijke beslissing met motivering van het besluit en met een bezwaarclausule moeten opstellen. Dat alles heeft verweerder niet gedaan. Gezien de huidige situatie van beperkte beschikbaarheid van onderwijsplekken in het speciaal basis onderwijs, kan de Commissie de gedachtegang van verweerder volgen, dat [leerling] al toegelaten was op een school voor voortgezet onderwijs vanaf september 2024. En dat daarmee de kans klein zou zijn tijdig een andere passende school bereid zou vinden om [leerling] toe te laten voor zijn laatste 10 weken in het primair onderwijs. Ook kan de Commissie volgen dat verweerder zich voor [leerling] heeft lijken te willen inspannen om te komen tot een oplossing in goed overleg, juist om het voor een leerling zeer ingrijpende middel van een verwijdering te voorkomen. Dit doet er echter niet aan af dat de wettelijke waarborgen ertoe strekken dat een leerling bij een schorsing gevolgd door een (feitelijke) verwijdering steeds zoveel mogelijk aaneengesloten toegang houdt tot een school, en ook dat tegen een verwijderingsbesluit rechtsmiddelen ingezet kunnen worden. De Commissie is daarom van oordeel dat de school heeft dan ook in strijd met de wettelijke bepalingen rond schorsing en verwijdering gehandeld. Dit door [leerling] van (enige vorm van)onderwijs op school uit te sluiten gedurende 10 weken. En door in het geheel geen formeel besluit te nemen waartegen klager rechtsmiddelen had kunnen inzetten.

De Commissie acht de klacht dan ook op dit onderdeel gegrond.

Opstelling ouders:

Verweerder stelt dat het besluit mede is genomen, omdat het niet lukte met ouders op één lijn te komen, waardoor de veiligheid van [leerling] niet gegarandeerd kon worden. Hoewel de Commissie begrijpt dat na het gesprek de onderlinge verstandhouding op 13 mei 2024 verder verslechterd is, had dit naar oordeel van de Commissie niet mede als grondslag mogen worden gebruikt voor het ontzeggen van de toegang aan [leerling].

Alleen in uitzonderlijke gevallen kan een school als gevolg van het gedrag van ouders een ordemaatregel, zoals in dit geval schorsing, tegen een leerling nemen. Dit kan als de feiten zo ernstig zijn dat de veiligheid op school in het gedrang komt wanneer de maatregel uitblijft en een andere maatregel niet effectief is of zal zijn. De Commissie kan op basis van de toelichting en de stukken niet vaststellen dat de opstelling van klagers op enig moment dusdanig bedreigend is geweest dat de veiligheid op school in gevaar kwam en een schorsing de enig mogelijke oplossing was. De Commissie oordeelt dan ook dat de opstelling van ouders niet ten grondslag gelegd had mogen worden, nu er ook geen terugkeervoorwaarden zijn gesteld. De Commissie acht dit klachtonderdeel gegrond.

Klachtafhandeling:

De Commissie constateert dat klagers en verweerder een andere lezing hebben van het verloop van het gesprek op 13 mei 2024. Het is voor de Commissie dan ook niet mogelijk vast te stellen wat er zich tijdens dit gesprek heeft voorgedaan, anders dan dat het gesprek vroegtijdig is beëindigd door de directeur. Zij ziet dat de communicatie tijdens dit gesprek zich heeft verplaatst van de inhoud naar de procedure.

Klager had verkeerde verwachtingen over de aanwezigheid van de bestuurder tijdens het gesprek op 13 mei. De Commissie acht het spijtig dat klager zich in deze zo formeel heeft opgesteld. De Commissie overweegt dat deze formele opstelling mede tot gevolg heeft gehad dat er een vertrouwensbreuk is ontstaan en [leerling] daardoor niet meer kon terugkeren naar het onderwijs op de school zelf.

Naar het oordeel van de Commissie is het verwijt van klager over het niet voeren van de inhoudelijke discussie en het gebrek aan hoor en wederhoor dan ook niet terecht. Zij overweegt dat het

wantrouwen van klager mede ten grondslag ligt aan het spaaklopen van dit gesprek. Een rechtvaardiging daarvoor is er niet nu de gesprekspartner een lid van het bestuur betrof en klager zich ook niet kan aanmeten met wie en hoe hij een gesprek met de school aangaat.

Tevens oordeelt de Commissie dat het klager vrij had gestaan een vertrouwenspersoon mee te nemen naar het gesprek, zoals verweerder ook heeft aangegeven. Dat lag in eerste instantie op zijn weg. Het had overigens wel op de weg van verweerder gelegen om de gegevens van de vertrouwenspersoon aan klager te verstrekken toen hij daarnaar informeerde.

De Commissie constateert dat verweerder klager nogmaals heeft uitgenodigd voor een gesprek, maar daarbij op weerstand stuitte bij klager. Hij wilde verder alleen nog schriftelijk communiceren. De Commissie vindt dat spijtig, daar een oplossing voor [leerling] daardoor niet meer tot stand heeft kunnen komen en hij de laatste weken van zijn schooljaar in groep 8 heeft moeten missen.

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat verweerder tekort is geschoten in de afhandeling van de klacht en acht dit klachtonderdeel ongegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie klacht gegrond ten aanzien van de feitelijke schorsing en wat daaraan ten grondslag is gelegd.

Voor het overige ongegrond

VI. Aanbeveling aan het bestuur

Als er sprake is van een schorsing en/of (voornemen tot) verwijdering, dan dienen de wettelijke bepalingen hieromtrent gevolgd te worden.

Gedrag van ouders mag slechts bij uitzondering bijvoorbeeld in een uiterst bedreigende situatie ten grondslag gelegd worden aan een schorsing en/of verwijdering. Eerst dienen andere opties tot oplossing van een situatie uitgesloten te worden. Een verplichting tot het zich houden aan afspraken kan daar een onderdeel van zijn.

Aldus gegeven op 8 juli 2024 door, mr. J.M.J. Godrie, voorzitter, drs. C.E.M. van Baar,
drs. V. Gommers-Weijnen, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.C. Gröllers als secretaris.